

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ
от ПРОТОКОЛ № 21

от заседанието на Комисията по правни въпроси към
Пленума на Висшия съдебен съвет,
проведено на 25 октомври 2022 г.

5. ОТНОСНО: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Закон за несъстоятелност на физическите лица. (ВСС-14014/07.10.2022 г.).

МОТИВИ: Във Висшия съдебен съвет (ВСС) е получено писмо от Министерство на правосъдието относно проект на Решение на Министерски съвет за одобряване на проект на Закон за несъстоятелност на физическите лица. Отправена е молба за изразяване на становище от ВСС по законопроекта, като е предоставен 14-дневен срок за произнасяне.

Към преписката са приложени мотиви и цялостна предварителна оценка на въздействието.

От приложените мотиви става ясно, че на 26 юни 2019 година в Официалния вестник на Европейския съюз е публикувана Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132, които уреждат възможността държавите-членки да разширят прилагането на производствата, така че да се обхванат и неплатежоспособните физически лица, които не са предприемачи.

Подготовката на законопроекта е в изпълнение и на ангажиментите на Република България по Националния план за възстановяване и устойчивост, приет с Решение № 411 на Министерския съвет от 2021 г.

Проектът за закон за несъстоятелност на физическите лица има за цел постигане на по-сигурна икономическа и правна среда, в която живеят и оперират българските граждани и пребиваващите у нас граждани на ЕС чрез гарантирането на закрила и предоставянето на възможност на физически лица, изпаднали във финансови затруднения или неплатежоспособност, да участват отново в гражданския оборот, създаване на възможност за справедливо удовлетворяване на кредиторите и защита на обществения интерес.

Предвижда се законът да се прилага за физически лица, които са неплатежоспособни добросъвестни длъжници и желаят задълженията им към всички кредитори да бъдат удовлетворени в едно общо съдебно производство.

Извън приложното поле на закона са физическите лица, които упражняват търговка дейност, стопанска дейност, занаят или свободна професия.

Съгласно така предложения законопроект, неплатежоспособен е длъжник, който в продължение на повече от 6 (шест) месеца не е в състояние да изпълни едно или повече изискуеми парични задължения на обща стойност над 10 (десет) минимални работни заплати. Неплатежоспособността се предполага, когато длъжникът е спрял плащанията. Неплатежоспособността се предполага, ако имуществото на длъжника не е достатъчно, за да покрие всичките му парични задължения. Масата на несъстоятелността обхваща имуществените права на длъжника, както и една втора част от вещите, правата върху вещи и паричните влогове – съпружеска имуществена общност. Несеквестрируемостта на имуществото на длъжника не се включва в масата на несъстоятелността и срещу него не може да бъде насочвано изпълнение. Освен това е предвидено съдът да определя издръжка, която да служи за задоволяване на жизнените потребности на длъжника и членовете на неговото семейство, на които той дължи издръжка. Размерът ѝ не може да бъде по-малък от една минимална работна заплата, като при промяна на обстоятелствата размерът може да бъде изменен.

Предвидено е производството по защита при неплатежоспособност да се открива по искане на длъжника, подадено пред окръжния съд по постоянния му адрес, като е въведено условие регистрацията да е направена преди повече от шест месеца от датата на подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност. Производството е изцяло доброволно, образува се по искане на добросъвестния длъжник и цели справедливо удовлетворяване на неговите кредитори. Длъжникът не е длъжен да иска образуване на производство по несъстоятелност, това е негово право, което се обуславя от правния му интерес да иска погасяване на вземанията, останали неудовлетворени в производството.

С оглед гарантиране на защитата на длъжника законопроектът предлага въвеждането на засилено служебно начало. Съдът по свой почин може да установява факти и да събира доказателства, които са от значение за постановяваните в производството актове, обезпечителни мерки и ограничения върху действията и дейността на длъжника.

С цел бързина и ефективност се въвежда общото правило, че постановените от окръжен съд решения и определения подлежат на обжалване само пред съответния въззивен съд. Решенията и определенията, с които се отказва образуване на производство по несъстоятелност или производството се прекратява подлежат на обжалване по общия ред на Гражданския процесуален кодекс.

Законопроектът предвижда сравнително опростено производство по несъстоятелност, което следва да протече в следните фази:

- Проверка на допустимостта на молбата;

- Откриване на производство по несъстоятелност, което приключва с решение за обявяване на неплатежоспособността на длъжника;
- Установяване на вземанията и на имуществото в масата на несъстоятелността;
- Предлагане и утвърждаване на план за погасяване;
- Обявяване в несъстоятелност;
- Осребряване на имуществото.

Законопроектът урежда условията и реда за предявяване и приемане на вземанията на кредиторите.

Преди да се пристъпи към осребряване на имуществото на длъжника, в производството по несъстоятелност следва да бъдат разгледани всички възможности за доброволно изпълнение на задълженията, включително чрез предлагане и утвърждаване на план за погасяване, както и чрез постигане на извънсъдебно споразумение между длъжника и кредиторите.

Предложеният законопроект предвижда създаването на изцяло ново съдебно производство.

Видно от изнесеното предложенията в обсъждания законопроект в основната си част касаят правораздавателната дейност. С оглед правомощието на пленума на ВСС по чл.30, ал.2, т.13 ЗСВ да дава становища по законопроекти, отнасящи се до съдебната власт, следва да се обърне внимание на §3 от ПЗР на обсъждания законопроект.

Параграф 3 от ПЗР на законопроекта предвижда създаване на чл.377а в Закона за съдебната власт, съгласно който ВСС ще предоставя за публикуване на Министерство на правосъдието информацията по чл.24, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година относно производството по несъстоятелност, както и данни относно производството по несъстоятелност, стабилизация и опрощаване на задължения. Условията и редът за предоставяне на информацията ще се уреждат в наредба, издадена от ВСС и съгласувана с министъра на правосъдието.

Понастоящем ВСС е органът, на който ЗСВ делегира да събира и отчита статистически данни за дейността на органите на съдебната власт. Трябва да се акцентира върху обстоятелството, че след внедряване на Единната информационна система на съдилищата, която осигурява улеснен достъп в реално време до данни от други информационни системи, като Информационната система за производства по несъстоятелност (ИСПН) на Министерство на правосъдието, голяма част от информацията, която новата разпоредба изисква от ВСС да предоставя, вече е налична в министерство на правосъдието.

Предложение за създаването на чл.377а в ЗСВ с идентично съдържание, е било включено и в Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Закон за изменение и допълнение на Търговския закон.

Законопроектът е получен във Висшият съдебен съвет за изразяване на становище, като пленумът с решение по т.25 от протокол № 21/09.06.2022 г. е изразил положително становище по него.

Въз основа на горното,

**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:**

5.1. ИЗРАЗЯВА положително становище по проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Закон за несъстоятелност на физическите лица.

5.2. ПРЕДЛАГА на пленума на Висшия съдебен съвет да вземе следното решение:

1. **ИЗРАЗЯВА** положително становище по проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Закон за несъстоятелност на физическите лица.

2. Решението по т.1 да се изпрати на министъра на правосъдието.

5.3. ВНАСЯ като точка в дневния ред за разглеждане на заседание на пленума на Висшия съдебен съвет на **03.11.2022 г.**

*Вярно с оригинала,
технически сътрудник
Ст. Барова ...(n).....*

*ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА: (n)
Цв. Пашкунова*